

BISERICA și ȘCÓLA.

Fóia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria :
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacției
„BISERICA și ȘCÓLA.“
Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Nr. 4186.

Prea onorațiilor protopresbiteri și onorațiilor preoți din diecesa Aradului.

Una dintre cele mai mari datorințe ale noastre, a preoților de sus până jos, pentru care avem mare și grea răspundere înaintea lui Dumnezeu și a posterității, fiind și bunacrestere a tinerimei, și luminarea poporului nostru: venim și la ocaziunea începerii prelegerilor școlare de estimp, a vă trage atențiunea tuturor și la împlinirea acestei mari datorințe, tot cu mai mult zel și interesare.

Pentru a vă convinge că este de lipsă, a desvolta tot mai mult zel și interesare, la împlinirea acestei mari datorințe, aflăm de bine a permite, că deși în timpul din urmă, sau făcut multe progrese frumoase, pe terenul învățământului nostru confesional, sporindu-se, în mod îmbucurătoriu numărul școllelor și al învățătorilor; totuși, — dacă nu voim a-ne amăgi noi pre noi, — dători suntem a recunoște, că stăm încă tare departe, de a concura cu celelalte poporă conlocuitoare.

Acésta o simțim noi însine, dar apoi ni-o mai arată, în fața lumii, cu date oficiale, și raportul ministerial, ce se face în tot anul către dieta țării, în care raport, la tinerimea nici unui dintre poporăle conlocuitoare, nu se arată așa cercetare slabă a școllei, ca și la tinerimea poporului nostru.

Este foarte îngrijitoriu și dureros acésta pentru noi toți, când vedem că numai acele națiuni și poporă, se bucură de bunăstare, vază și înaintare, și sunt îndreptățite la un viitoriu mai bun și mai frumos, cari înbrățășază învățătura și cultura; ér națiunile și poporăle cele fără învățatură și cultură, sunt condamnate la o stare tristă și durerosă.

Este deci prea natural se fim atât de îngrijați de sórtea și viitoriul poporului nostru, de care e strêns legată și sórtea și viitorul nostru; când însine trebuie se recunoștem, că poporul nostru este încă

departe de a ținea concurența cu celelalte poporă conlocuitoare; ér dacă voim a ne ușora de asemenea durerosă îngrijire, și a face loc bucuriei în sufletul nostru; atunci nu rămâne decât se ne punem tóte silințele noastre întru bunacresterea tinerimei, speranța viitoriului nostru, și întru luminarea și cultivarea poporului adult.

Făcând așa ni vom împlini una dintre cele mai mari datorințe nu numai ca preoți dar și ca români și inteligenți, vom pregăti și națiunei noastre o sórte mai bună, și un viitoriu mai frumos, și vom avé fericirea a vedea și pre poporul nostru ocupând loc tot mai onorific, în societatea celorlalte poporă conlocuitoare.

Și cine altul se facă și ar și putea face acésta de nu părinții lui cei sufletesti, preoții lui, cari au nu numai chiamarea, dar și datorință de a face acésta, și cari pentru împlinirea acestei datorințe folosesc și beneficiile parochiali.

Trebuie, cu bucurie, se recunoștem, că avem mulți preoți, cari își împlinesc conștientios acésta a-torie; dar de alta parte nu putem tăpui nici durerea de a mărturisi, că chiar și în aceste timpuri de grea cercare, tot mai sunt încă mulți preoți, și încă dintre cei cu mai multă calificațiune, cari numai din gură, prin vorbe mari și late, se interesază de sórtea și viitoriul poporului; nu însă și prin fapte, cari ar promova bunacresterea tinerimei, cultura și luminarea poporului; ér când li-se impută acea neglijință, cércă a se scusa, cu unele și altele, și mai ales cu criticele împrejurări.

Să nu uite inse acei preoți că și la alte parochii, precum și la alte poporă conlocuitoare, sunt atari împrejurări critice, dar având acelea conducători buni, tot progresază în mod îmbucurătoriu; dar mai ales se nu uite nici unul dintre preoți, că de se va ridica poporul concrețut conducerii lui, al lui va fi și meritul; ér de va regresa și decada, tot asupra lui va cădea și ocara și osênda lui Dumnezeu și a posterității.

În convingere că mai ales în situațiunea gravă de astăzi, toți preoții noștri vor înțelege acésta, și ca unul fie-carele va fi observând cum prelânga în-diferentismul religios, se mai lătesc și feliurite învățături stricăcioase între ómeni; în convingere că fie-carele va înțelege, că asemenea rele sunt spre ruina poporului și a bisericeii; și în fine, în convingere, că atari rele, numai prin bunacresterea tinerimei și prin luminarea și cultivarea celor adulți în direcțiune religioasă, se pot delatura: venim a provoca pre toți preoții noștri, se pună cel mai mare pond, pe bunacresterea tinerimei și pe luminarea și cultivarea poporului nostru, și așa chiar acuma la începerea prelegerilor școlare, se facă tot posibilul, ca învățământul poporal să se începă în totă regula, ca se ea sbor tot mai mare și mai îmbucurătoriu.

Pentru a înlesni modul procederii, aflăm de bine a repeți și astădată, cele recomândate prin pastorala noastră din 16. August 1881. Nr. 1826, încă cu unele adaose, și anume:

1. Conform dispusețiunilor din „normele pentru administrațiunea învățământului“ să se facă de timpuriu conscrierea tuturor pruncilor de școlă dela 6—12 ani, îndetorați a cercetă școlă de tóte ȕilele, și a celor dela 12—15 ani îndetorați a cerceta școlă de repetițiune; ér părinții, séu tutorii acelor prunci să fie părintesce sfătuiți și admoniați dela ȕiua începerei prelegerilor încolo a-și trimitte pruncii lor regulat la școlă.

2. Pe ȕiua de 1. Septemvre a. c. nou, tóte edificie de școlă se fie bine grigite, și provędute cu tóte cele trebuincioase, precum: scaune, mese, table, mape, globuri și altele, pentru ca pre atunci să se pótă începe prelegerile fără împedecare.

3. Preoții primesc însărcinare: că în Dumineca, ori sêrbătórea, ce premerge începerii, prelegerilor după finirea servițiului divin în biserică, se cuvinteze poporului despre folosul învățământului, în sensul celor espuse mai sus. După cuvântare îmbrăcați în ornat bisericesc se mérgă la școlă dimpreună cu poporul, unde vor face sântirea apei și a școlei.

4. Preoții primesc însărcinare: ca în sêptemâna primă a începerei prelegerilor se cerceteze în totă ȕiua școlă câte odată, pentru a să încredința: dacă învățătorii țin regulat órele de prelegere, și dacă pruncii îndetorați au început a cerceta prelegerile. Dacă vor observa că careva dintre prunci încă n'ar fi început a cerceta prelegerile; atunci preoții, ori vor chiama la sine pre părinții acelora, ori vor merge pre la casele lor — ceea ce póte face preotul în interesul învățământului — apoi vor întreba pre acei părinți de causele, din cari fii lor n'au cercetat prelegerile, și observând că acele cause n'ar fi motivate — și că acei părinți din nepăsare și renitență rețin pre fiii lor dela școlă; să-i sfătuiască părintesce a-și trimitte pre fii lor la școlă, aretându-li folósele școlei, și urmările cele triste ale ne'nvățatu-

rei, ér dacă nici după acésta sfătuire n'ar urma a trimitte pre fii lor la școlă; atunci să-i citeze înaintea comisiunei școlari, și să-i sfătuiască de nou, pre lângă acea admonițiune, că dacă nu vor asculta, vor fi arętați dregătoriei politice spre a-i constręnge prin pedepse la împlinirea acelei detorințe a lor.

5. Preoții vor repeți a cerceta școlă și în a dóua sêptemână după începerea prelegerilor, și dacă vor observa, că careva părinți nici după cele dóue admonițiuni din punctul precedente nu ar trimitte pre fii lor la școlă; atunci cerënd dela învățătoriu consemnarea acelora, compunëndă după §. 15. din „norme“, în conțelegere cu comisiunea școlară, o va transpune antistiei comunale, și va stărui pentru constrângerea acelor părinți prin pedepse, la trimiterea filor lor la școlă.

6. Tot asemenea vor purcede preoții în conțelegere cu comisiunile școlare — și în a treia și a patra sêptemână, și mai departe, până când vor face, ca toți pruncii apți de școlă, să cerceteze prelegerile regulat. Tóte cele până aici au să se înțelégă și pentru pruncii dela 12—15 ani, adecă, pentru școlă de repetițiune.

7. Unde numărul pruncilor de școlă ar fi mult mai mare de 80, maximul prescis pentru o școlă, acolo preotul cu comitetul parochial și alți fruntași ai poporului, să stăruiască din tóte puterile, ca să se mai înființeze o școlă, capacitând poporul despre neprețuitele folóse ale învățaturii, convingëndu-l că școlă e calea pre care putem ajunge și noi, mai secur la bine și fericire.

8. Preoții vor stărui cu deadinsul, ca chiar și școlele cu un învățatoriu, se aibă 6 clase séu despărțeminte, și să se propună tóte obiectele, precum prescrie planul de învățământ, nu numai că să corespundă scopului; dar și pentru-că sutele de prunci, cari doresc a merge și la școlele superióre din orașe, să nu fie siliți a intra éráși în școlă elementară din oraș; ci deadreptul în școlele medii, gimnașii séu reale, prin ce s'ar cruța părinților spese de ȕeci de mii floreni, precum și griga ce o au părinții, când i-și instrăină pruncii în cea mai fragetă etate.

9. Preoții vor îngriji și de ameliorarea dotațiunei învățătorilor, cum și de regulata plătire acelei dotațiuni, pentru-că așa și învățătorii să se pótă dedica cu tot deadinsul frumósei lor chiamări, cum și, ca și dênșii să-și pótă creșce familiile cum cere spiritul timpului de aȕi, éráși în interesul nostru comun.

10. După-ce astfel să va fi regulat cercetarea școlei, urméză a să face îngrigire pentru cărțile de școlă, fără care nu póte progresa învățământul. Părinții pruncilor cu dare de mână să se îndemne a procura însii acelea, cumpărându-le ei de a dreptul, ori predând prețul lor preotului séu învățătoriu, ca să-l procure dênșii; ér pentru pruncii cei sêraci și fără de mijlóce să recomândă procurarea acelor cărți prin comitetul parochial, din fondul școlariu ori din casa bisericeii.

În fine mai amintind încă odată, că acesta este chiamarea și datorința noastră cardinală, și că este timpul suprem, să ne cugetăm cu toții mai mult și mai serios ca până acum, la împlinirea acestei datorințe, dela care depinde viitoriul credincioșilor noștri, viitoriul bisericii, și chiar viitoriul clerului nostru, și asigurând pre onorata noastră preoțime și învățătorime, că noi vom fi cu mare atențiune și asupra acelor cari știu aprețului vócea timpului, arătată lor și prin șirele acestea, cum și asupra acelor, ce n'ar considera acestea, și nu vom întrelăsa a remunera după putință serviciile preoților și învățătorilor, cari să vor distinge întru promovarea învățământului, cu binecuvântare arhierescă am rămas

Arad, 1 August 1896.

Al vostru tuturor

de bine voitoriu :

Ioan Mețianu, m. p.

Episcopul Aradului.

Ispitele timpului.

III.

Cultul divin al bisericii noastre în forma lui de astăzi este rezultatul unei stăruitoare lucrări a bisericii de aproape două veacuri, și este un neprețuit tezaur de învățătură și moralitate. Întrînsul în decursul anului bisericesc ni-se înfățișează întrégă revelațiunea divină și întrégă dezvoltarea istorică a bisericii. Ca atare este cel mai puternic mijloc pentru ridicarea și întărirea sîmțului de pietate al credincioșilor.

Din nefericire înse cultul divin al bisericii noastre astăzi, așa ni-se pare nouă, pre ici, pre colo, nu mai eserează acea putere, carea o-a avut în trecutul nostru, și adevărat până bine de curînd. Și aici luptăm neapărat cu multe ispite ale timpului. Cestiunea, de carea vorbim, așa credem noi, stă în strînsă legătură cu dominațiunea limbei slavone în biserică. Cultul nostru după întocmirea lui pretinde ca atunci, când se sêvêrșese, să aibă o rolă activă nu numai preoțimea, dar și poporul; și câtă vreme a dominat limba slavonă, acestei recerînțe nu i-s'a potut satisface, din motivul, că poporul nu înțelegea limba în carea să sêvêrșea cultul dumnezeiesc. Astfeliu credincioșii aveau sub decursul serviciului dumnezeiesc numai o rolă pasivă, asistând la cultul dumnezeiesc, fără să-l înțelégă. Poporul cu toate acestea cerceta biserică cu zel și pietate; și asistând în mod pasiv se sîmția satisfăcut în inima sa, că și-a împlinit o datorință creștină. Acastă împrejurare se nesîmte

în cultul divin până în ziua de astăzi. De aci vine, credem noi, plînsórea, ce se aude din când în când, că slujba bisericescă ar fi pré lungă, că în cultul dumnezeiesc, s'ar face pré multe repetițiuni, mai departe că nu se predică de ajuns, și că din aceste cause cultul divin al bisericii noastre nu ar fi destul de atrăgătoriu.

Plînsori de acesta natură încontra cultului s'au ivit cu deosebire cam din timpul, de când am început să învățăm mai multă carte, și anume din cauza, că am potut, să fim seduși de principii și învățături luate fără controlă din cărți protestante. Protestantismul în slujba dumnezeiescă pune tot pondul pre predică, și a lăsat din cult espunerea dezvoltării revelațiunii, și a dezvoltării istorice a bisericii, precum se întemplă acesta în cultul bisericii orientale. Chiar această împrejurare, o recunosc însă înșiși protestanții de o greșelă; și unul din cei mai de frunte scriitori protestanți din timpul nostru a constatat, că în religiune și în ale religiunii omul nu se pôte multămi dacă i-se satisface numai minții, și nu se satisface și inimii și fantasiei. Cultul nostru satisface tuturor acestor recerînțe. Fiind înse greu de înțeles, el se pare adese ori monoton, deși faptice are foarte multă variațiune. Acastă împrejurare provine de sigur din cauza, că dintre toate științele teologice cea mai puțin dezvoltată la noi este până acum liturgica. Un bun început s'a făcut însă în această privință prin facultatea teologică din Cernăuț, și astfeliu sperăm, că studiul, de carele vorbim, se va popularisa repede, și încetul cu încetul vom poté ajunge, ca în școlele noastre elementare să-i-se dea importanța, carea o merită. Până atunci așa credem noi, că se pôte ajuta cestiunii, de care vorbim, prin esortări cu elevii și prin predici corêspundătoare în biserică.

În ceea ce privește plînsórea, că în cultul nostru divin ar fi pré multe repetițiuni, notăm aci, — că faptice nu sînt repetițiuni; și ceea ce ni-se pare a fi repetițiune provine cu deosebire din cauza, că de exemplu poporul rîspunde la cererile, cari le cetește preotul în una și aceeași formă. În faptă însă sînt cereri de diversă natură. În ectenii de esemplu preotul înalță rugăciuni de cerere cătră Dumneșeu pentru prosperarea tuturor factorilor și tuturor împrejurărilor, dela cari depinde bună starea omenescă. Și deci dacă poporul rîspunde la toate acestea cu rugăciunea: „Dómne miluescene,“ — acesta nu este o repetițiune, ci este o aplicare a cuvintelor evangheliei pentru a obține dela Dumneșeu

tóte acele bunuri, cari se cer prin preot din partea comunii bisericicești.

În ceea ce privește predicarea cuvântului lui Dumnezeu, este în adevăr o greșală că nu se predică în tot locul de ajuns, și amvonului nu i-să dă mai multă importanță. Și acestei împrejurări i-s'ar poté însă ajuta, precum credem noi, foarte ușor, dacă ne-am poté, să-ne emancipăm cu o oră mai înainte de un regretabil prejudeț al timpului. Se crede a-decă în mod greșit, că nu tot omul póte se devină un bun predicator, și apoi se mai crede, că preoții nostri între împrejurările grele materiale, în cari trăiesc, ocupați cu grijile vieții, nu ar avé timpul fizic trebuincios, ca să-se prepare, și să lucreze predici bune. În punctul acesta esperiința cu începere dela Cicero și până astăzi ne-a arătat, că dacă cineva voiesce, să ajute cu sfatul și învățătura sa pre alți, — de regulă află și cuvintele potrivite, ca să-o facă acésta, — cu atât mai vèrtos, că astăzi în predică nu se cer frase și figuri, ca odinióră, ci o espunere clară și scurtă a adevèrurilor, cari le comunicăm ascultătorilor. Astăzi se cere în predică, ca ceea ce vorbim, să fie o aplicare nimerită a principiilor generale cuprinse în evangelia Domnului la trebuințele dîlnice ale poporului; ér acésta este ușor de realizat cu o bună chibzuielă în tot locul.

Lucruri mari și minuni nu putem face nici unul, dar datorința ni-o putem împlini cu toții.

Mijlocul principal însă pentru ridicarea cultului divin la starea, în carea se găsea în seclii dintâi pre lângă cele amintite până aci il-vom afla însă în conștiința și convingerea, ce o vom poté desvolta și alimenta în credincioși asupra importanței ce o are asupra omului rugăciunea în genere. Materialismul, carele stăpânesce lumea de astăzi, este contrariu în prima liniă rugăciunii, și credinții, că la fericirea noastră conlucră prevedința divină. De aceea asupra acestei importante cestiuni trebuie, să-ne așintim mai înainte de tóte atențiunea și lucrarea noastră.

D I V E R S E.

* *Programul adunării generale, ce va ținea „Asociațiunea Transilvană” la 27 și 28 August 1896 st. n. în Lugoj.*

I. Mercuri, 14/26 August 1896.

a) Primirea óspeților la gara căii ferate, la tóte trenurile.

b) Óspeții cari sosesc cu trăsura, sunt poștiți a descaleca la hotelul „Concordia,” unde biroul permanent a comitetului arangiator va da deslucirile de lipsă.

c) La 8 óre séra convenire socială în grădina „Concordia.”

II. Joi, 15/27 August 1896.

a) Convenirea la 8 óre a. m. la hotelul „Concordia.”

b) La 8 $\frac{1}{2}$ óre a. m. participare la servițul divin în ambele biserici din loc. Cântările liturgice, le vor esecuta corurile respectivelor biserici.

c) Ședința I-a a adunării generale ia 11 óre a. m. în sala mare a comitatului.

d) La 5 óre p. m. participare la „Rugă,” sèrbarea chramului bisericeii ort. române în curtea biserici și în grădina „Concordia.”

e) La órele 7 séra emularea corurilor române pentru premiile Iugoșenilor în curtea biserici gr. or. și grădina hotelului „Concordia.”

Programul special să va distribui cu ocasiunea emulării.

Pentru aducerea judecării asupra producțiunilor a corurilor emulante, să va compune un juriu din ómenii de specialitate a românilor prezenți.

Juriul va împărtăși premiile și afară de acele fie-care cor va primi litere comemorative pentru conlucrarea la acésta emulare.

f) Continuarea „Rugei.”

III. Vineri, 16/28 August 1896.

a) Convenirea la 8 óre a. m. în hotelul „Concordia.”

b) La 8 $\frac{1}{4}$ óre a. m. participare la părăstasul pentru réposatul George Barițiu în biserica catedrală gr. cat.

c) Ședința II-a a adunării generale în sala mare a comitatului, la 10 óre a. m.

d) La 2 óre p. m. Banchet în grădina hotelului „Concordia.”

e) La 7 óre séra „Concert împreunat cu reprezentațiune teatrală” în teatrul din Lugoj.

f) La 9 óre séra petrecere de joc, în sala hotelului „Regele Ungariei.”

IV. Sâmbătă, la 17/29 August 1896.

Escursiuni eventual la Băile Erculane, Orșova, Adakaleh, Pórta de fer etc.

Óspeții cari voiesc a lua parte la escursiune, sunt rugați a să însinua până la 23 August st. n. la adresa Dlui adv. Coriolan Bredicean, în Lugoj.

NB. Despre detailurile acestui program să va tipări un conspect detaiat.

b) Pentru esecutarea acestui program s'a constituit un comitet de 45 membrii.

c) Cu eventuale informațiuni va servi un birou permanent, carele va funcționa dela 25 August st. n. în hotelul „Concordia” Nr. 15.

d) Programe separate să vor distribui în biroul permanent și la cassă.

e) Toți Domnii cari voiesc a să folosi de cuartirele ce stau la dispoziția comitetului aranjator, din nou sunt rugați ca în înțelesul avisului deja publicat, până în 20 August st. n. a să însinua la Dl Dr. Iacob Maior, președintele secțiunii de incuarterare.

Lugoj, 10 August 1896. — Pentru comitetul aranjator Dr. Isidor Pop, secretar general.

* *Instalarea episcopului sârb de Vêrșeț Gavril Zmejanovich* se va efectua ași în 16 c. pre lângă solemnitățile cuvenite. Noul episcop va sosi la Vêrșeț cu trenul de 4½ ore. Spre întâmpinare îi vor eși în cale comitele-suprem Pálffy și alte autorități civile locale. În numele comunei bisericăsești va fi salutat de către președintele Czveits. La biserica sîntei Feciôre, episcopul va primi mantaua și cârja episcopăsească. De aci va merge la catedrală unde va fi întâmpinat de clerul diecesei, în numele căruia va fi salutat de protopopul Stoiadinovics. Răspunsurile liturgice le va cânta corul bisericăsești din Vêrșeț. După liturghiă noul episcop va fi condus de popor la reședința episcopăsească.

* *Junimea română din Pâncota și jur* — invită cu tótă oașrea la Petrecerea de vară ce o va arangia la 15/27 August în Pâncota în sala hotelului „Crucea albă” Scop filantropic. Începutul la 8 ore sêra. Preșul de intrare; pentru persoană 1 fl., pentru familie 2 fl. — Georgiu Popoviciu, președinte. Aurel Crișan, cassariu. Cornel Iancu, controlor. George Ardelean, David Balint, Sever Bocu, Teodor Burdan, Iuliu Butariu, Paul Chiriloviciu, Iuliu Coste, Aurel Grozda, Procopiu Givulescu, Sever Ispravnic, Mihai Marcus, Ioan Moldovan, Georgiu Monța, Teodor Pap, Vasiliu Pap, Aurel Pința, Nicolau Popescu, Eugen Popovici, Iustin Petrușiu, Aurel Peterușiu. George Popoviciu, Silviu Pop, Liviu Rada, Liviu Rașiu, Stefan Rozvan. Oferte generôse se primesc cu mulțumită la adresa lui Aurel Crișan, în Szöllös-Csigerél (per) Pancota și se vor cuita pe cale publică.

* *Deschiderea „Porșilor de fer”*. Programul stabilit pentru festivitățile, ce se vor face cu ocașiunea deschiderea canalului dela „Porșile de fer” în 27 Septembrie, este următorul: M. Sa regele va sosi la Orșova în 26 Sept. la 3 ore p. m. cu trenul. La gara va fi felicitat de către comit.-suprem al comit. Caraș-Severin. Maj. Sa va descinde în edificiul silvanal reg. ung. unde de loc după sosire va primi onorașionile. După aceea va merge pe vaporul „Ferencz Jozsef”, pe care va petrece nóptea. În ziua următoare la 7 ore dimineța va asista la serviciul divin în biserica rom. catolică; de aci va merge la gara unde va primi pe regele Carol al României și pe Alexandru regele Sêrbiei, îndată apoi plêcă toți împreună cu vaporul la canal, începându-se cu acêsta festivitatea deschiderii canalului; de acolo întorcênd în susul Dunării merge până la strîmtórea „Cazan.” După amêdi dimpreună cu suita plêcă la băile Herculane unde se dă prânș de gală. Aici se fac pregătiri mari pentru șilele acelea, orașul va fi frumos împodobit tot așa și porșile de fer. Monitoriul de resbel „Körös” va da salvele de onóre. Pentru presêra șilei e angagiat pirotechnicul din Budapesta, Emmerling, pentru a distrage publicul de pe Dunăre cu producșioni pirotehnice. În sêptemâna trecută a și fost aici, făcênd sêra nișce probe, cari au reușit de minune. Pentru strêini ce vor veni din Budapesta, s'au luat mêsurile de lipsă din partea primăriei, că unde se fie încortelași, astfel mai tóte casele Orșovei sunt deja ocupate, pentru atari musafiri. Afară de acestea se vor acuira 300 trăsuri pentru Orșova, 300 trăsuri pentru băile Herculane, cari vor fi puse la dispoșitiunea publicului.

* *Naia cufundată.* Din Zimonyi se scrie, că naia „Panciova” a societății de navigașione dunărene ajunsă de o furtună mare lângă Șabaș s'a cufundat, împreună cu 3000 m. m. de grâu, cu care era încărcată. Proprietariul nu va suferi pagubă, căci atât naia cât și bucatele au fost asigurate.

* *O descoperire uimitóre cu ajutoriul rașelor lui Röntgen.* În anul 1886 fù închis pentru esces o calfă de cofetar din Hamburg din care causă el voia să se sinucidă printr'un glonș de revolver. De atunci susșinea, că are un glonș în cap, care îi causă dureri continue. După împlinirea pedepsei fù primit într'un spital din Hamburg, unde își continua asigurarea că ar avea „glonș în cap.” La început se credea, că simulează, mai târșiu fù transportat în casa nebunilor din Nietleben. Aci petrecu din Octomvire 1890 până în Aprilie 1895, când fù dimis ca îndreptat și capace de muncă, dar' și atunci numai după-ce făcu asigurări în scris și verbale, că nu va mai ținea de ideea s'a fixă, și că își recunóște nebunia, deóre-ce nu are nici un glonș în cap, cea ce este și imposibil, căci atunci ar fi trebuit să móră. Calfa plecă la Berlin se arată unui profesor de fizică, care îi și fotogrăfă capul cu ajutorul rașelor lui Röntgen. Resultatul fù, că glonșul se vedea fôrte bine în orbita ochiului drept și astfeliu se dovedi pe deplin, că a suferit 4 ani de închisóre în casa nebunilor fără nici un motiv justificat.

* *Mărimea Londonului.* De curênd a apărut nouê date statistice asupra gigantei capitale a Angliei. Noi vom da din ele câteva detairi interesante. După statistica cea mai nouă în London se află catolici mai mulți ca în Roma, jidani mai mulți ca în Palestina, mai mulți scoțieni ca în Scoția. Dacă stradele ar fi înșirate una după alta, ar da o lungime de 3000 mile. Are 8000 de hotele, 1700 de cafenele. Poporașiunea consumă la an două milioane de mêsuri de grâu, 300.000 de vite mari, un milion de vite mărunte, nouă milioane de galișe și sêlbătaciuni, 240.000 tóne de pești. Beutură se consumă 180 milioane de quarturi (butóie de 25 litre) de bere, 31 milioane de quarturi de liqueruri și alte spirituóse de acestea. Apă se bea și se întrebunșează pe și peste 150 milioane de galóne.

„Victoria,” institut de credit și economii, societate pe acșii. Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducelui Iosif Nr. 2. (vis-à-vis de casa orașului) — Întemeiat la 1887. — Capital de acșii: fl. 300.000; Fond de rezervă fl. 90.000. — Depuneri: fl. 800.000: Circulașia anuală: fl. 14.000.000. Primeșce depuneri spre fructificare, după cari solveșce 5% interese fără privire la terminul de abdicere. Darea de venit după interese încă o solveșce institutul separat. După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere. Depuneri se pot face și redica și prin postă și se efectueșce momentan după sosirea comandai. — Direcșiunea institutului.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de paroch în parochia greco-orientală română din comuna Sarafola, de ciassa

primă, să escrie concurs cu termin de alegere pe Duminică în **15/27 Septembrie 1896.**

Emolumintele sunt: una sesiune parochială, ér după mórtea veteranului preot pensionat S. Andron are se capete alesul preot încă o jumătate de sesiune; apoi stola și birul usuat, avënd parochul alegënd a da și numitului veteran preot jumătate din bir și stole numai dela fostii d-sale parochiani; érá nu și din vinitele parochiei reduce.

Recurenții sunt poștiți a-și înainta recursele lor — instruite conform statutului organic — comitetului parochial, la adresa Prea On. Oficiu protopresbiteral în Banat-Comloș (Nagy-Komlós) până în **15/27 Septembrie a. c.** Recurenții se pot presenta poporului în biserică în Duminecile din **4/16 August, 18/30 August și 1/13 Septembrie**, când se servește românesc în biserică, pentru a-și aréta desteritatea în cântări și cuvëntări.

Sarafola, din sedința comitetului parochial, ținută în **21 Iulie st. v. 1896.**

Ioan Filip, m. p.

ca notar ad hoc.

Petru Mateiu, m. p.

președintele com. par.

„Concursul acesta se aprobă cu aceea, că alegëndul paroch va avea a folosi numai una sesiune parochială; ear în privința celeialalte jumătate de sesiune, ce o folosese veteranul preot Simeon Andron, pe durata vieții sale va dispune, superioritatea bisericăscă în sensul regulamentelor în vigoare.“

Paul Miulescu, m. p.

ppresbiter.

—□—

Pe basa înaltului decis Consistorial dela **25 Iuliu v. 1896, Nr. 3956**, să escrie concurs pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela cl. II gr. or. rom. din comuna **Pesac**, cottul Torontal, protopresbiteratul B-Comloșului cu termin de alegere pe ziua **8/20 Septembrie a. c.**

Emolumintele anuale împreunate cu acest post sunt: 1) în bani gata **350 fl. v. a.**; 2) circa 4 jugere pământ arătoriu cu grădinele la olaltă; 3) 4 stângini de pae din cari se va încălđi și sala de învățământ, avënd și alesul învățătoriu a contribui cu **12 fl.**, la cumpărarea paelor; 4) **10 fl.**, pentru conferință; 5) **4 fl.**, pentru scripturistică; 6) Cuarțir cu două chilii, cuină, cămară și grajd; 7) Dela înmormântări mari perondat **30 cr.**

Dela competenți să pretinde: testimoniu de calificațiune cu succes bun și din limba magiară, atestat despre purtarea morală și aplicarea de până aci.

Recursele adresate comitetului parochial din Pesac, sunt a să trimité Préonoratului Domn Paul Miulescu, protopresbiter și inspector școlar în Nagy-Komlós până la terminul susindicat, avënd recurenții a se presenta în vre-o Duminică ori sêrbătóre în sfta biserică, spre a-și aréta desteritatea în cântare și tipic.

Sé notifică, că cei cu classe și cari vor dovedi și desteritatea în musică spre a putea instrua și conduce corul bisericesc vor fi preferiți.

Alesul învățătoriu va fi obligat a conduce și afacerile cantorale fără altă remunerațiune, și numai după un an de probă sé va recomânda Ven. Consistoriu spre întărire.

Pesac, în **29 Iuliu v. 1896.**

Petru Țintoiu, m. p. Emanuel Barbulescu, m. p.

preș. com. par.

not. com. par.

În conțelegere cu mine: **PAUL MIULESCU, m. p.** protop. inspector școlar.

—□—

În urmarea pensionării învățătorului **Ion Nuțiu**, stațiunea învățătorescă dela școla română gr. orientală con-

fesională din comuna **Odvoș**, protopresbiteratul **M.-Radna** au devenit vacantă, — pentru întregirea acesteia, să escrie concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în fôia „Biserica și Școla,“ fiind defiptă ziua alegerii pe Duminică din **1/13 Septembrie a. c.**

Emolumintele anuali împreunate cu acest post sunt: 1) **350 fl. v. a.** în bani gata; 2) **48 metri cubici** de lemne crepate à **2 fl.** — **96 fl. v. a.** din care învățătoriu va fi deobligat a încălđi și sala de învățământ; 3) Cortel liber în edificiul școlei constatatoriu din **2 chilii, cuină, cămară, grajd și grădină**; 4) **10 fl.** pentru încălđitul școlei; 5) **5 fl.** pentru participarea la conferințele învățătoresci, cari tôte se solvesc anticipative la tot pătrariul anului, érá dela înmormântări unde va fi poștit **50 cr. v. a.**

Recurenții cari doresc a ocupa acest post, sunt avisați, ca recursele lor instruate conform dispusețiunilor legale, adresate comitetului parochial în Odvoș, să le substituă Reverendisimului Domn Vasiliu Beleş protopop și inspector școlariu în M-Radna, până la terminul susindicat, avënd a-se presenta în vre-o Duminică séu sêrbătóre în Sfânta biserică din Odvoș, spre a-și aréta desteritatea în cântare și tipic.

Sé notifică: că învățătoriu ales va fi deobligat a ținea strana în Sfânta biserică, a conduce cântările bisericesci cu elevii.

Acea care pe lângă condițiunile indicate mai sus, vor dovedi desteritate în musică, spre a puté înființa, instrua și conduce corul bisericesc, vor fi preferiți.

Alesul învățătoriu numai după servițiul de un an, decă va potea aréta progres cu elevii, va fi întărit definitiv.

Dat în Odvoș, la **28 Iuliu v. 1896.**

Ioan Beleş, m. p.

preș. com. par.

Ion Nuțiu, m. p.

not. com. par.

În conțelegere cu: **VASILE BELEȘ, m. p.** protopop.

—□—

Pentru îndeplinirea stațiunei vacante de învățătoré la școla de fete ort. rom. din **Ecica-română**, cu următoriu salariu anual: 1) în bani gata **300 fl.** 2) pentru cortel **40 fl.** 3) pentru conferință **12 fl.** și 4) pentru scripturistică **5 fl.**

Reflectantele la acest post au să-și înainteze recursele adresate comitetului parochial până la **18/30 August a. c.** când se va ținé și alegerea, — Prea Onoratului Domn protopresbiter Paul Miulescu în Nagy-Komlós și sé fie ajustate cu următórele documente: atestat de calificațiune și atestat de conduită dela comuna în carea a funcționat până acuma.

Mai departe au a se presenta în vr'o Duminică ori sêrbătóre la sfânta biserică spre a se face cunoscută poporului.

Ecica-română, la **9 August st. v. 1896.**

Comitetul parochial

Nicolau Magda, m. p. Valeriu Ghilăzan, m. p.

preș. com. par.

not. com. paroch.

În conțelegere cu mine: **PAUL MIULESCU, m. p.** ppresbiter inspector de școle.

—□—

Nepotëndu-sé deplini postul învățătoresc, la școla III. conf. gr. or. rom. din **Comloș (O-Szt-Anna)** cottul Arad inspectoratul Șiriei (Világos) la terminul de alegere din **21 Iuliu (2 August) a. c.** cu acesta sé publică de nou concurs pentru deplinierea acestui post cu termin de alegere pe **8/20 Septembrie a. c.**

Salariul învățătoresc : 1) Cuartir cu grădină de legume : 2) în bani gata 300 fl. v. a ; 3) lemne de încălzit, 5 orgii pentru învățătoriu și 3 orgii pentru sala de învățământ, 4) pentru scripturistică 5 fl. v. a ; 5) pentru conferințele învățătoresci 10 fl. v. a ; 6) pentru famulariat 12 fl. v. a ; 7) la înmormântări unde va servi 50 cr. de cas, — dela recurenți se poftesc ; și fie de religioasă gr. ort. rom. calificățiune pentru classa III-a dară învățătorii cari au fost în aplicare trebuie să producă atestat dela inspectorul tractual de școle și dela comuna bisericăscă despre esamenul ultim depus cu băeții, fiind în atestat rezultat neîdestulătoriu, respectivul nu se va admite la candidare, — alesul decă va ști conduce corul vocal bisericesc va căpăta din cassa Sântei biserici rom. gr. or. din Comloș una remunerățiune anuală de 50 fl. v. a. Competenții sunt poftiți a se presenta în vre-o Duminecă séu sârbătore, pentru a-și dovedi desteritatea în cant și tipic, căci alegându-l va fi obligat a conduce și strana.

Dat din ședința comitetului parochial rom. gr. ort. ținută în Comloș (Ó-Szt.-Anna) la 27 Iuliu (9 August) 1896.

Constantin Popovici, m. p. Michael Leucuța, m. p.
preș. com. par. not. com. par.

În conțelegere cu : GEORGIU POPOVICI, m. p. proto-pop
inspector.

—□—

Să escrie concurs pentru stațiunile învățătoresci din comunele :

1. **Hodiș**, dotațiunea anuală în bani gata 300 fl ; cu cuartir liber și grădină de legumi, pentru încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericăscă, — terminul de alegere **6 Septevre st. n. a. c.**

2. **Luguzen**, dotațiunea anuală : în bani gata 250 fl. 2) 20 metri de lemne din care se va încălzi și sala de învățământ, 3) pentru conferință 3 fl. 4) pentru curățitul școlei 5 fl., cuartir liber și grădină de legumi. Termin de alegere **6 Septevrie st. n. a. c.**

Aspiranții la una dintre aceste stațiuni se-si subșternă suplicile ajustate cu documintele necesare la subșcrisul inspector școlar în Șilindia (Silingyia) cottul Aradului, și până la terminul de alegere se se presinte naintea alegătorilor, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Șilindia, la 11 August 1896.

Acseintiu Chirila, m. p.
insp. școl.

—□—

În conformitate cu Înaltul conclud consistorial dto 6/18 Iunie 1896. Nrii 2742 și 2775, pentru capelania temporală pre lângă veteranul paroch Iosif Suciul din **Lipova**, se escrie concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumintele împreunate cu acesta capelania sunt : 1) Una sesiune parochială ; 2) birul preotesc și stólele usuete din întreaga parochia fostă a reșosatului preot Cristofor Giuchici

Aceste emolumente computate în calculul mediu, dau un venit anual aproximativ de 700 fl. v. a.

Pe lângă aceste alegându-l capelan i-se mai pune în prospect și o remunerățiune corespunderă pentru serviciile, ce eventual le va presta ca caticet la școlele străine din Lipova.

Alegându-l capelan va fi îndătorat a sêvêrși funcțiunile religioase atât în parochia fostă a reșosatului preot Cristofor Giuchici, cât și la parochienii veteranului paroch Iosif Suciul, și a-l subștitui pre acesta în serviciile religioase în și afară de biserică, de-aseenea va subștitui în funcțiunile religioase în și afară de biserică și pre subșcrisul proto-pop, când acesta va fi ocupat cu agendele oficiose proto-popesci, fără alta remunerățiune.

După încetarea din viață a veteranului paroch Iosif Suciul, alegându-l capelan va urma ca paroch.

Recurenții la acesta capelania sunt avisați : recurențele lor instruite conform dispușețiunilor stat. org. și regulamentului pentru parochiile de cl. II. adreșate comitetului parochial, a-le subșterne subșcrisului proto-presbiter Voicu Hamsea în Lipova (B.-Lippa) până la terminul indicat, având a-se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătore în sfta biserică din Lipova, pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale și respective în orătorie.

Lipova, 21 Iulie 1896.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine : VOICU HAMSEA, m. p. proto-pop.

—□—

Pentru deplinirea stațiunilor învățătoresci de mai jos în tractul **Vascului**, se escrie concurs, și anume :

1) **P. Zavoeni-Steiu**, cu salariu 300 fl. cu tóte emolumintele, terminul de alegere pe **23 Aug. v.**

2) **V. Sohodol**, cu salariu 300 fl. alegere **20 August v.**

3) **Călugări**, cu salariu de 300 fl. terminul **20 August (1 Sept.) a. c.** În tot locul cortel și grădină.

Recurenții sunt avisați a și trimite petițiunile ajustate conform statutului organic și Regulamentului în vigoare până la termin la subșcrisul.

Beiuș. 23 Iuliu 1896.

Vasiliu Pap, m. p.
prot. Vascului.

—□—

Pentru stațiunea învățătorescă din comuna **Sarand** inspectoratul Peșteșului se escrie concurs cu termin de alegere pe **25 August st. v.**

Emolumintele sunt : 1) în bani gata 300 fl. v. a. 2) cuartir liber cu grădină $\frac{1}{2}$ juger, 3) lemne de foc 10 cară din care se-va încălzi și școla. 4) Stólele usuete 12 fl. v. a. 5) Scripturistică 5 fl. 6) pentru conferința învățătorescă spesele recerute de 5 fl. v. a.

Recurenții au a-și instrua petițiunile lor în sensul Statutului organic provêdute cu testimoniu de calificățiune, și ale trimite subșcrisului în Lugoșul de sus p. u. Êlesd precum și a-se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătore în s. biserică pentru de a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine : TEODOR FILIP, m. p. proto-presbiter.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățătoriu la școla confesională română din **Balinț**, se escrie concurs cu termin de alegere pe **1 Septevre a. c. st. v.**

Emolumintele anuali sunt : în număr de dela comuna bisericăscă 180 fl. ; 4 jugere de pământ arătoriu în valóre de 60 fl. ; 24 metri de lemne din care are a se încălzi și școla, locuință liberă cu $\frac{3}{4}$ juger de grădină, érá restul până la minimul de 300 fl. se va suplini prin ajutoré.

Reflectanții au se subșternă recurențele lor, cuviincios ajustate, părintelui proto-presbiter Iosif Grădinariul în Belincz u. p. Kiszetó, și se se presenteze în vre-o Duminecă séu sârbătore în sfta biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine : IOSIF GRADINARIU, m. p. proto-presbiter.

—□—

Să escrie pentru deplinirea postului de învățătoriu dela școla confesională română din **Paniova**, cu termin de alegere pe **29 August st. v. a. c.**

Emolumintele anuali sunt: în bani gata 142 fl. pausal pentru conferință 10 fl., pentru scripturistică 7 fl. 20 cr., pentru curatorul școlii 14 fl., în naturale 20 meți grâu și 20 meți cucuruz, 6 $\frac{1}{2}$ jughere de pământ, 32 metri de lemne din care are a se încălzi și sala de învățământ și cuartir liber cu grădină. Dela înmormântări, unde va fi poftit, câte 20 cr.

Recursele cuvincios ajustate se se trimită P. O. Domn protopresbiter tractual în Belincz u. p. Kiszetó, avânt recurenții a se presenta în vre-o Duminecă seu sərbătore în biserica locală, spre ași arêta desteritatea în tipic și cant.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: IOSIF GRĂDINARIU, m. p. protopresbiter.

—□—

Să escrie concurs pentru deplinirea postului învățătoresc din Crivobara, cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumintele anuali sunt: în bani gata 65 fl. v. a. în naturale 7 $\frac{1}{2}$ mm. à 6 fl. — 45 fl. 4 jughere de livadă 40 fl., 27 metri de lemne din cari se va încălzi și școla — 27 fl., scripturistica 2 fl. pausal pentru conferință 5 fl., și cvartir liber cu grădină. Restul până la minimul legal, se va acoperi din ajutóre.

Recursele ajustate amêsurat regulamentului pentru organizarea învățământului se se substernă până la terminul indicat, părinteli protopresbiter Iosif Grădinariu în Belincz u. p. Kiszetó.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: IOSIF GRĂDINARIU, m. p. ppresbiter și inspector școl.

—□—

Pentru stațiunea învățătorescă din Câmp-Colești, în tractul Vascoului să escrie concurs cu termin de alegere pe 19/31 August a. c.

Dotatiunea constă din 300 fl. cu tôte naturalele computate, și cortel cu grădină.

Recursele ajustate conform legilor în vigóre sunt a-se substerne până la 18/30 August a. c. la subscrisul în Beiuș.

Beiuș, 22 Iuliu v. 1896.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VASILIU PAP, m. p. protopop.

—□—

Pentru ocuparea postului de învățatóre și a 2 posturi de învățatori la școlele de băeți (cl. I. și a II-a) în școlele rom. gr. or. confesionale din Toracul-mic, prin acêsta să escrie concurs cu terminul de alegere în 30 de zile dela prima publicare; salariile se vor plăti din cultus în rate lunari.

I. Pentru clasa fetelor, a) în bani 200 fl. v. a.; b) 48 fl. pentru încăldemânt din care se va încălzi și școla; c) 15 fl. pentru conferințele învățătoresci decă va lua parte; d) 10 fl. pentru curatorat; e) 30 chible de grâu și cuartir liber în edificiul școlii cu o chilie, antesambră, cuină și grădină de legume intravilană de 120 □°

II. Pentru clasa I, a) în bani 220 fl. v. a.; b) 48 fl. pentru încăldemânt, din care se va încălzi și școla; c) 15 fl. pentru conferințele învățătoresci decă va participa; d) 10 fl. pentru curatorat; e) 20 chible de grâu; f) 32 fl. pentru 1 juger de pământ; g) 30 fl. pentru cuartir și 400 □°. grădină est avilană.

III. Pentru clasa II. a) în bani 220 fl. v. a.; b) 48 fl. pentru încăldemânt din care se va încălzi și școla; c) 15 fl. pentru conferințele învățătoresci decă va participa 10 fl. pentru curatorat; d) 20 chible de grâu; e)

1 $\frac{1}{2}$ juger de pământ arător 400 □°. grădină estravilană; f) cuartir liber cu 2 chilii, antesambră, cuină, cămară și grădină intravilană.

Concurenții au se-si substernă recursele provêdute cu tôte documentele prescise de legea școlastică, la Preonoratul Domn protopresbiter Paul Miulescu în N-Komlós, comitatul Torontal, până la încheierea concursului, și a se presenta în atare Duminecă ori sərbătore în biserică, spre a-si arêta desteritatea în cântările bisericești, având ambii învățatori a îndeplini și funcțiunea de cantori — Acela dintre învățatori care va conduce corul vocal stabil în cuartet, va primi anual 30 fl. dela biserică și din tôte venitele corului jumătate.

Din ședința comitetului parochial din Toracul-mic, la 20 Iuliu st. v. 1896.

V. Petrovici, m. p.
paroch, președinte.

Georgiu Serb, m. p.
inv. not. com. parochial.

În conțelegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. protopresbiter, inșpector școlar.

—□—

În urmareea decisiunei comitetului parochial gr. or. rom. de dto 14/26 Iulie a. c. se escrie concurs pentru postul învățătoresc dela școla gr. or. rom. confessională din B.-San-Martin, inșpectoratul Beiușului, comit. Bihorului cu termin de alegere pe 18/30 August a. c. pe lângă următórele beneficii:

1) Bani gata 70 fl.; 2) pentu zile de lucru 22 fl. 7 cr.; 3) pământ arătoriu și fênaș 120 fl.; 4) venit din grădina școlii 15 fl.; 5) 2 vici fasole 3 fl.; 6) 10 metri de lemne 20 fl.; 7) 7 cubule de bucate 32 fl. 93 cr.; 8) șeptedece porții de pae 7 fl.; 9) venitul cantoral 20 fl. cari computate tôte la olalta dau o sumă de 310 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au a se presenta în cutareva Duminecă ori sərbătore în sfta biserică spre a-si arêta desteritatea în tipic și în cântari, era recursele instruate conform legilor din vigóre adresate comitetului parochial au a-le trimite P. O. D. Elia Moga protopresbiter și inșpector școlar în Rabagani (Robogány) cel puțin cu trei zile mai nainte de ziua alegerii.

În lipsa de recurent calificat va fi candidat spre alegere și un învățator absolut numai. având înse în timpul prescis de lege a-si înainta testimoniul de calificatiune forurilor competente spre a fi aprobat.

B.-San-Martin, la 22 Iulie 1896.

Pentru comitet:

Corneliu Foltușiu, m. p.
adm. par. preș. com.

Vasilie Laza, m. p.
epitrop, not. ad hoc.

Cu știrea și invoirea mea: ELIA MOGA, m. p. inșpector școlar.

—□—

Conform hotărîrii comitetului parochial rom. gr. or. de dato 21 Iulie st. v. a. c. se escrie concurs pentru stațiunea învățătorescă dela școla gr. or. rom. confessională din Fenerișiu, inșpectoratul Beiușului comit. Bihorului cu termin de alegere pe 25 August st. v. 1896. pe lângă următoriul salariu:

1) Bani gata 140 fl.; 2) din un pământ arătoriu venit de 40 fl.; 3) din grădină școlii venit de 20 fl.; 4) 24 metri de lemne 28 fl.; 5) 110 porții de fên, 110 porții de pae 18 fl.; 6) 12 cubule de cucuruz 51 fl.; 7) 2 vici fasole 3 fl.; 8) venitul cantoral 20 fl. cari computate tôte la olaltă dau o sumă de 320 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au a se presenta până la alegere în cutareva Duminecă ori sərbătore în

Urméză în suplement.

Suplement la „BISERICA și ȘCOLA.” Nr. 31.
Anul XX. — 1896.

sfta biserică din loc spre a-și arăta desteritate în cântări și tipic, recursurile ajustate conform legilor din vigore, adresate comitetului parochial au a-le trimite P. O. D. Elia Moga protopresviter și inspector școlar în Rabagani (Robogány) cel puțin cu 3 zile mai înainte de ziua alegerii.

În lipsa de recurent calificat, va fi candidat și respective ales și un învățător absolut numai de cursurile preparandiale, având inse a-și castiga în restimpul prescris de lege testimoniul de calificațiune și al înainta prin comitetul parochial, forurilor competente spre întărire.

Fenerișiu, la 22 Iulie 1896.

Pentru comitet :

Corneliu Foltușiu, m. p. *Teodor Ispas, m. p.*
paroch, președintele comit. not. comit.

Cu știrea și invoirea mea : ELIA MOGA, m. p. insp. școl.

—□—

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci din Pustiniș ppresbiteratul Timișorii se escrie concurs cu termin de alegere pe ziua de **18/30 August a. c.**

Emolumentele anuale sunt : 1) În bani gata 105 fl. 2) În naturale : grâu 50 meți. 3) pentru 100 f. clisă 30 fl. 4) pentru 12 f. lumini 4 fl. 80 cr. ; 5) pentru măcinat 12 fl. ; 6) pentru 1/2 majă sare 3 fl. ; 7) 8 stg. paie à 5 fl. = 40 fl. ; 8) 2 stângini lemne à 10 fl. = 20 fl. 2) pentru conferință și cripturistica 10 fl. ; 10) la înmormântări unde va fi poftit capătă 40 cr. în fine ; 11) cortel liber.

Recurenții vor ave să se presente în vre-o Duminecă séu sərbătore în s. biserică de acolo, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Recursurile ajustate cu documentele de calificațiune prescrișă sunt a-se trimite P. O. Domn Dr. Tr. Putici ppresbiter în Timișora.

Pustiniș, 24 Iunie 1896.

Comitetul parochial.

Cu consensul ppresb. Dr. TR. PUTICI m. p. inspector de școle.

—□—

Pentru stațiunea învățătorescă dela cl. II-a din comuna Beregsău, protopresbiteratul Timișorei, devenită vacantă prin pensionarea învățătorului Emeric Andreescu, prin acésta se escrie concurs cu termin de alegere pe **11/23 August** până când recurenții se vor presenta în s. biserică de acolo spre a se face cunoscuți alegătorilor, și a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Emolumentele anuali sunt : 1) 400 fl. v. a. 2) 7 stângeni de lemne, din cari este a-se încălđi și școla, 3) 1 juger catastral de pământ bun, 4) 10 fl. v. a. pentru scripturistica, 5) 10 fl. v. a. pentru conferință, 6) cuartir liber cu grădină de legumi, și 7) venitele stolari usuete.

Dela recurenți se pretinde : 1) Testimoniu preparandial, 2) testimoniu de calificațiune din limba română și magiară, pentru stațiuni de frunte, 3) adeverință că știe se instrueze și conducă corul vocal, 4) atestat de moralitate dela comitetul parochial, 5) atestat că știe se conducă și lucra grădina pomara școlară.

Recursurile astfel instruate și adresate comitetului parochial din Beregsău, se vor trimite Mult Onoratului Domn Dr. Traian Puticiu protopresbiter în Timișora.

Beregsău din ședința comitetului parochial, ținută în 2 Iunie v. c. 1896.

Pentru comitetul parochial ;

Ioan Balta, m. p. *Constantin Clecan, m. p.*
președinte. notariu com parochial.

Cu consensul ppresb. Dr. TR. PUTICI, m. p. inspector de școle.

Pentru stațiunea învățătorescă din Pernești, comitatul Arad, protopresbiteratul Radnei, se escrie concurs cu termin de alegere de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt : 1) Bani gata 100 fl. ; 2) 5 șinici de grâu și 5 de cucuruz ; 3) 12 orgii de lemne, din care are a se încălđi și școla, și cuartir cu grădină de legumi ; 4) 10 fl. pentru conferință ; 5) 10 măji de fân ; 6) 33 jugere de pământ de deal, una parte de sémăntură și două părți pășiune ; 7) 5 fl. pentru famularii ; 8) dela înmormântări mari unde va fi poftit 40 cr., ér la cele mici 20 cr.

Cei ce vor reflecta la acest post sunt poftiți recursurile lor adresate comitetului parochial se le substernă Preaonoratului Domn protopop Vasilie Beleşiu, în Radna provădute cu documintele de lipsă, conform regulamentului pentru organizarea învățământului, până la ziua alegerii ; având recurenții a se presenta în sânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parochial din Pernești, ținută la ziua 17/29 Iulie 1896.

Trifon Dascal, m. p. *Parteniu Turcu, m. p.*
notariul com. parochial. președintele com. parochial.

În conțelegere cu : VASILE BELEȘIU, m. p. protopop.

—□—

Pe basa decisului comitetului parochial rom. gr. or. din Igrış adus din ședința de dt. 7/19 Iuliu 1896 se escrie concurs pentru îndeplinirea postului de învățătoare la școla de fete rom. gr. or. din Igrış (Egres) cottul Torontal în inspectoratul Banat-Comloș cu termin de alegere în **4/16 August a. c.** pe lângă următoarele emolumente :

1) 200 fl. v. a. în bani gata în rate lunare anticipative, 2) 33 chible grâu, 3) pentru conferință și scripturistica anualminte 10 fl. v. a. și 4) cortel liber fără grădină constător din o chilie, o culină și o camară.

Doritoarele de a ocupa acest post, sunt poftițe în terminul susindicat a-și tramite recursurile la adresa Prea On. Domn protopresviter Paul Miulescu în Nagy-Komlós, instruite conform legii și provădute cu atestat de moralitate, având a se presenta, până la alegere și în persónă în vreun'a din Dumineci ori sərbători spre a se face cunoscute poporului.

Igrış, din ședința comit. paroch. ținută în 7/19 Iuliu 1896.

Gavrila Cionca, m. p. *Petru Arsiciu, m. p.*
președinte. not. com. paroch.

În conțelegere cu mine : PAUL MIULESCU, m. p. protopresbiter, inspector școlar.

—□—

Se escrie concurs pentru stațiunile învățătoresci din comunele :

1) **Agrış**, cu filiele Botfeiu și Comanesci, dotațiunea anuală este în bani 300 fl., 9 stâng. de lemne, din cari e a se încălđi și școla, veniturile cantorale, cuartir și grădină de legumi, terminul de alegere **18/30 August a. c.**

2) **Ciuntahaz**, cu filiele Stoinesci și Hodișel, salariul computat anual 277 fl., cuartir și grădină de legume, alegerea în **15/27 August a. c.**

3) **Dumbrăvița**, dela 250 căși câte 1 fl., 8 holde de pământ, 8 stângeni de lemne, veniturile cantorale, cuartir cu grădină de legumi, terminul alegerii **19/31 August a. c.**

4) **Groși**, cu fil. Barzesci, salariul anual în bani 66 fl., în naturale 10 cubule 1/2 grâu, 1/2 cucuruz, 125 porțiuni de fân, 8 stâng. de lemne de foc din care se încălđesce și școla, veniturile cantorale, locuința libera cu grădină de legumi, terminul de alegere **18/30 Aug. a. c.**

5) **Hașmașiu**, cu filia Burris, dotațiunea anuală este în bani 300 fl., cuartir în natură cu grădină de legumi, pentru încălzirea școlii se va îngriji comuna bisericăscă respectivă, termenul de alegere **18/30 August a. c.**

6) **Rohani**, dotațiunea în bani 300 fl., veniturile cantorale, cuartir comod cu grădină de legumi, termenul de alegere **25 August (6 Septembrie) a. c.**

7) **Suplac**, salariu anual în bani 100 fl., 7 cubule de grâu, 7 cubule de cucuruz sfărmat, 170 porții de fân și paie, 8 stângeni de lemne, din care a-se încălzi și școla, 2 măsuri de fasole, veniturile cantorale. cuartir cu grădină de legumi, termenul de alegere **25 August (6 Septembrie) a. c.**

8) **P.-Susag**, cu filia P.-Talmacur, dotațiunea în bani 96 fl., 14 cubule de bucate, una porția de fân și paie dela un număr, 8 stâng. de lemne, din care e a se încălzi și școla, cuartir cu grădină de legume, termenul de alegere **15/27 August a. c.**

9) **B.-Urviș**, dotațiunea anuală computată în bani face 300 fl., veniturile cantorale, cuartir cu grădină de legume, alegerea va fi **19/31 August a. c.**

10) **Chislaca**, dotațiunea în bani 159 fl., 13½ cubule cucuruz sfărmat, folosirea pământului școlariu, pentru care solvesce comuna contribuția, veniturile cantorale, 6 stâng. de lemne, din care e a se încălzi și sala de învățământ, care toate computate în bani fac 310 fl., cuartir în natura cu grădină de legumi, alegerea se defige pe **15/27 August a. c.**

Aspiranții la una dintre aceste stațiuni, se-și subțerna suplicele, cu documentele necesare la subsemnatul protopresbiter în **Ôkrôș**, și până la termenul de alegere se pot presenta naintea alegetorilor, spre a-și arăta desteritatea în cântările rituale.

Ucuis, 1 Iuliu 1896.

Pentru comitetele parohiale: **PETRU SUCIU**, m. p. protopresbiter, inspector cerc. de școle.

—□—

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătorești din comuna **Galatie**, inspectoratul Pesteșului se escrie concurs cu termin de alegere pe **ziua Adormirii Născătoarei de D-đeu**.

Emolumintele sunt: 1) locuință cu două chilii, culină, cămară și grădină; 2) în bani gata 300 fl. v. a.; 3) 8 stângeni de lemne, din cari se va încălzi și școla; 4) stolele cantorale cari se urcă până la 20 fl.

Aspiranții sunt poștiți a-și trimitte petițiunile lor cu documintele recerute și provăđute cu testimoniu de cvalificațiune, subscrisului în Lugoșul de sus p. u. Eled — ér până la alegere a se presenta în vre-o Duminecă ori sərbătore la s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **TEODOR FILIP**, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru ocuparea alor două stațiuni învățătorești din **Somoscheș**, ctul Aradului se escrie concurs cu termin de **30 de đile** dela prima publicare.

Emolumintele pentru ambele posturi sunt următorele: 1) La fiecare școlă 300 fl. în bani gata, 2) pentru conferință câte 10 fl., 3) penru scripturistică câte 5 fl., 4) 8 orgii de lemne la fiecare învățator, din cari se va încălzi și sala de învățământ, 5) 4 jughere de pământ arător cu drept de pășunat la fiecare școlă, 6) locuința sub un edificiu pentru ambii învățatori și grădină comună. 7) Dela inmormântări unde va fi poști 40 cr. 8) De curatorul școlilor se va îngriji comuna.

Dela competenți se cere testimoniu de cvalificațiune din limba română și maghiară, atestat de conduită.

Recurenții au se-și trimitte recursele lor astfel adjustate și adresate comitetului parochial din **Somoscheș** părintelui protopop Ioan Cornea în Boros-Jenó, având până la termenul indicat a se presenta în biserică pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Șomoscheș, la 14/26 Iulie 1896.

Comitetul parochial

În conțelegere cu mine: **IOAN CORNEA**, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru indeplinirea stațiunii de învățătore dela școla gr. or. confesională română din **Rachita**, se escrie concurs cu termin de alegere până la **6/18 August a. c.** în care đi va fi și alegerea.

Emolumintele incopciate cu acest post sunt: 1) 220 fl. în bani gata; 2) 30 meți cucuruz despoeat în natură; 3) 36 metri lemne, din care are a se încălzi și școla; 4) un juger de pământ în preț de 12 fl.; 5) paușal de conferință și scripturistică 25 fl.; 6) cortel cu grădină de legumi.

Doritorele de a ocupa acest post sunt avisate recursele lor ajustate dupa recerințele legii adresate comitetului parochial, ale trâmite D. inspector școlar Adam Rosa în Leucușeșciu, posta ultimă Balinț, comitatul Carasiu-Severin.

Se observa ca recurențele în termenul susindicat au a se presenta în vre-o Dumineca sau sərbătore, în biserică din **Rachita** spre a se face cunoscute poporului, și a-și arăta desteritatea în cantul bisericesc.

Vitătore învățătore pe lângă propunerea obiectelor de învățământ are a instrua fetițele și în ceremoniele bisericesci.

Leucușeșciu, în 13/25 Iulie 1896.

Cu înțelegere: **ADAM ROSA**, m. p. inspector școlar.

—□—

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Pe basa conclusului al Venerabilului Consistoriu dto 12/24 Iuliu a. c. Nr. 3593 se escrie concurs de licitațiune minuendă, pentru acoperirea turnului cu plev, reperarea și văruierea bisericii ort. române din **Halmagiu**.

Prețul esclamări 820 fl. v. a.

Licitanții au a depune înainte de inceperea licitațiunii, carea se va țenea la **4/16 August a. c.** după améđi la 2 ore în cancelaria parochială vadiul de 10% din prețul esclamării.

Planul și condițiunile se pot vedea la oficiul parochial. **Halmagiu**, 18/30 Iuliu 1896.

Epitropia parochială ort. română

—□—

În virtutea decisului Consistoriului aradan dto 27 Iuniu Nr. 3310, pentru repararea Sței biserici din **Șag**, (Temes-Sağh) protopresbiteratul Timișorii, se escrie concurs de licitare minuendă pe **6/18 August**, pe lângă suma maximală de 1820 fl. 34 cr.

Competenții pot vedea planul și proiecul de spese — la fața locului — precum și celelalte condițiuni.

Licitanții vor depune înainte de licitație vadiul de 10% din prețul de esclamare.

Dat în **Șag**. 26 Iulie (7 August) 1896.

Comitetul parochial.

—□—